

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چهل حدیث از امام جواد علیہ السلام

چهل حدیث از امام جواد علیه السلام

ترجمه و تدوین: اداره امور فرهنگی معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی
شاعر: محمدابراهیم لکزیان.

مشهد: آستان قدس رضوی، ۱۳۸۵.

۴۸ ص. - (انتشارات آستان قدس رضوی، ۸۶۶)

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۰۲-۰۹۸۶-۸

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

۱. محمدی علی علیه السلام، امام نهم، ۱۹۵-۲۲۰ ق. - احادیث.

۲. اربعینات - قرن ۱۴.

۳. احادیث شیعه - قرن ۱۴.

۴. شعر مذهبی - قرن ۱۴.

الف. آستان قدس رضوی، اداره امور فرهنگی معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی.

د. انتشارات آستان قدس رضوی.

ه. عنوان.

۹/۲/۴۷ BP ۲۹۷/۹۵۷

کتابخانه ملی ایران ۱۵۸۵۸-۸۶ م

چهل حدیث از امام جواد علیه السلام (باران سخاوت)

ترجمه و تدوین: اداره امور فرهنگی آستان قدس رضوی

شاعر: محمدابراهیم لکزیان

مدیر هنری و طراح گرافیک: رضا باباجانی

صفحه آرای: محمود بازدار

نوبت چاپ: چهارم - ۱۳۹۰

شمارگان: ۲۰۰۰

ناشر: انتشارات قدس رضوی

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۰۲-۰۹۸۶-۸

چاپ: مؤسسه فرهنگی قدس

نشانی تهیه کننده: مشهد، حرم مطهر، صحن جامع رضوی

ضلع غربی، اداره امور فرهنگی تلفن: ۰۵۱۱-۲۰۰۲۵۶۷

صندوق پستی: ۳۵۱-۹۱۷۳۵

حق چاپ محفوظ است.

- ۱ تباہی
- ۲ مرگ و زندگی
- ۳ پنجرہی رضوان
- ۴ رفاقت شرور
- ۵ تأخیر توبہ
- ۶ تأخیر انداختن کار
- ۷ آہنگ دل
- ۸ قطع شکر گذاری
- ۹ جلوگیری از پشیمانی
- ۱۰ نیاز مؤمن
- ۱۱ غربت عالم
- ۱۲ کلمات علم
- ۱۳ انتظار قائم
- ۱۴ هوای نفس
- ۱۵ اعتماد بہ خداوند
- ۱۶ بندہی پروردگار
- ۱۷ شکر نعمت
- ۱۸ مدارا با مردم
- ۱۹ علم و عمل
- ۲۰ یاور انسان

حاضرِ غایب	۲۱
جلبِ دوستی	۲۲
پیامبران و دانشمندان	۲۳
سرافرازی	۲۴
زیورِ پاکدامنی و توانگری	۲۵
محضرِ خدا	۲۶
خیانتکار	۲۷
دشمنی	۲۸
هوسرانی	۲۹
قضای الهی	۳۰
دوستی ظاهر و دشمنی باطن	۳۱
احتیاط	۳۲
رازهای پنهان روزگار	۳۳
حفظ تقوی	۳۴
اعتماد	۳۵
لباس دانشمند	۳۶
انتظار فرج	۳۷
روز قیام	۳۸
عافیت	۳۹
ثابت قدم	۴۰

به نام خداوند مهرآفرین

پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله و خاندان پاکش علیهم السلام فرمانروایان اقالیم سخن اند، سخن در کام آسمانی آنان نرم تر از آب، در جان جویباران است. جوشش سخن از لبان گوهربار آنان، چونان جوشش نور از چشمه‌ی خورشید است. آنان بر خلاف دیگران، دانش را از منابع بشری و از لابلای کتاب‌ها در نیافته‌اند، بلکه شاهد علم را دست شاهد علیم علام، در کامشان ریخته است. علم آنان از مقوله‌ی علم حضوری است، نه از جنس علم حصولی. چیزی نزد آنان ناپیدا نیست تا با کاوش و جست‌وجو پیدایش کنند.

در زیارت جامعه‌ی کبیره در وصف اهل بیت علیهم السلام به توصیفاتی برمی‌خوریم که در خور فهم ما، عظمت اندیشه و دانش آنان را باز می‌نمایاند. توصیفاتی چونان: گنجینه داران علم، گنجوران دانش، نور و برهان الهی، نگاه داران راز الهی، خزانه داران علم خداوندی، ودیعه داران حکمت ربانی، زبان‌های وحی الهی، میراث داران نبوت و... از جمله توصیفاتی است که از آن بزرگان بی‌نظیر، ارائه شده است. تردیدی نیست که برای دست‌یابی به سرچشمه‌ی دانش و معدن حکمت، باید رو به درگاه آن بزرگان نهاد و گوهر علم و حکمت را در نزد آنان جست. و از این منظر، بازخوانی سخنان گهربار امامان هدایت، ضرورتی فرا زمانی است که در هر روزگار و زمانی می‌تواند فرزندان آن روزگاران را به اندیشه‌ی درست و مسیر حق، راهنمون سازد. و شاید به همین دلیل است که در روایات، تأکید فراوانی بر حفظ احادیث پیامبر صلی الله علیه و آله و اهل بیت آن حضرت شده است و حفظ

و انتقال احادیث، ارجح و اهمیتی فراوان یافته و پاداش بهشت برای آن مقرر گردیده است.

روشن است که انتقال و حفظ احادیث معصومین علیهم السلام به معنای حفظ و اشاعه‌ی گوهرهای بی بدیلی از دانش و حکمت است که از معدن الهی آن استخراج شده و همواره همچون چراغی روشن، راه فرزندان آدم را نورافشان می‌کند.

مخاطبان ارجمند می‌دانند که حفظ چهل حدیث، مورد تأکید پیامبر اعظم اسلام صلی الله علیه و آله و توجه ویژه‌ی عالمان دین بوده است، به گونه‌ای که کتاب‌های اربعین حدیث، مجلدات قابل توجهی از آثار عالمان بزرگ دینی را به خود اختصاص داده و امام راحل قدس سره نیز با نگاشتن کتاب اربعین به این مهم اهتمام ورزیده اند.

اداره امور فرهنگی آستان قدس رضوی با توجه به این مهم برآن شد که اربعینی از سخنان امام جواد علیه السلام را در مجموعه‌ای کوچک، به پیشگاه دوستداران و پیروان آن حضرت، تقدیم کند تا مؤمنان از خورشید پر فروغ اندیشه‌ی آن حضرت، خوشه‌های نور بچینند و از فروغ عالم آرای آن، بهره ور گردند. و در ذیل احادیث، اشعاری با نگاه به سخنان آن حضرت آورده شده است. امید است که دوستداران آن حضرت ما را از پیشنهادها و انتقادهای خود بی بهره نگذارند.

آستان قدس

معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی

اداره امور فرهنگی

قُلْ الْجَوَادُ لِلَّهِ:

اِظْهَارُ الشَّيْءِ قَبْلَ أَنْ يُسْتَحْكَمَ مَفْسَدَةٌ لَهُ

اظهار چیزی پیش از آنکه پایدار شود، مایه‌ی تباهی آن است.

(بحار الانوار / ۷۲ / ۷۱)

خام است سخن هنوز، اظهار مکن
خود را تو، به این گونه گرفتار مکن
زینهار! تو این عمارت سنگی را
بر شانه‌ی خویش نیز، آوار مکن

قَالَ الْجَوَادُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

مَوْتُ الْإِنْسَانِ بِالذُّنُوبِ أَكْثَرُ مِنْ مَوْتِهِ
بِالْأَجْلِ وَحَيَاتُهُ بِالْبِرِّ أَكْثَرُ مِنْ حَيَاتِهِ بِالْعُمْرِ

مرگ آدمی به سبب گناهان، بیشتر است از مرگش به واسطه ی اجل و زنده ماندن به سبب نیکوکاری بیشتر است از زنده ماندن به واسطه ی عمر طبیعی.

(بحار الانوار / ۶ / ۳۰)

این قافله یا دست خوش تقدیرند
یا در تب و تاب معصیت می میرند
آنان که به شور و شر نمی پردازند
پیدا است که عمر جاودان می گیرند

قل الجود لله:

ثَلَاثٌ يُبَلِّغُنَّ بِالْعَبْدِ رِضْوَانَ اللَّهِ تَعَالَى:
كَثْرَةُ السِّتِّغْفَارِ، وَخَفْضُ الْجَانِبِ، وَكَثْرَةُ
الصَّدَقَاتِ

سه چیز است که بنده را به رضوان خدا می‌رساند:
۱- زیادی استغفار ۲- نرم خویی ۳- صدقه بسیار دادن.

(بحار الانوار / ۷۵ / ۸۱)

برخیز که کفر، از نفس افتاده‌ست
خوش رویی حق در این سه اصل ساده‌ست
خوش خویی و بخشش زیاد و نرمی
یزدان به همه مژده‌ی رحمت داده‌ست

قال الجواد عليه السلام:

إِيَّاكَ وَمُصَاحِبَةَ الشَّرِّيرِ، فَإِنَّهُ كَالسَّيْفِ
الْمَسْلُوقِ يَحْسُنُ مَنَظَرَهُ وَيَقْبِحُ أَثَرَهُ

از همراهی و رفاقت با آدم شرور و بدجنس پرهیز، زیرا که او
مانند شمشیر برهنه است که ظاهرش نیکو و اثرش زشت است.

(بحار الانوار / ۷۵ / ۳۶۴)

پرهیز کن از شرارت و کبر و غرور
از خود بکن این عادت بیجا را دور
با ظاهر نیکو اثر بد دارد
شمشیر برهنه است بدجنس و شرور

قُلْ الْجَوَادُ لِلَّهِ:

تَأْخِيرُ التَّوْبَةِ إِغْتِرَارٌ

به تأخیر انداختن توبه، فریب خوردن است.

(بحار الانوار / ۶ / ۳۰)

در توبه و بازگشت، هان! دیر مکن
در وسوسه‌های اهرمن گیر مکن
امروز برای توبه فرصت داری
هرگز تو مخور فریب و تاخیر مکن

قَالَ الْجَوَادُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

طُولُ التَّسْوِيفِ حَيْرَةٌ

همواره به تأخیر انداختن کارها، سرگردانی است.

(بحار الانوار ۳۰ / ۶)

کم‌گویی و پرکاری از ایمان باشد
اندیشه‌ی پر حرف، پریشان باشد
یعنی به عمل کار برآید نه به حرف
لغزیدن پر حرف، فراوان باشد

قل الجواد لليلة:

الْقَضُ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى بِالْقُلُوبِ ابْلَغُ مِنْ إِشْعَابِ الْجَوَارِحِ بِالْأَعْمَالِ

با دلها به سوی خداوند متعال آهنگ نمودن، رساتر از به
زحمت انداختن اعضا با اعمال است.

(بحار الانوار / ۷۵ / ۳۶۳)

در بادیه گام تا خداوند بزن
خود را به رضای دوست، پیوند بزن
اعضای وجود خویش را رنجه مکن
دل را به حریم کبریا بند بزن

قَالَ الْجَوَادُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

لَا يَنْقَطِعُ الْمَزِيدُ مِنَ اللَّهِ حَتَّى يَنْقَطِعَ الشُّكْرُ مِنَ الْعِبَادِ

افزونی نعمت از طرف خدا قطع نمی شود، مگر شکرگزاری از سوی بندگان قطع شود.

(بحار الانوار / ۶۸ / ۵۱)

ما ریزه خور خدای اکبر هستیم
در بحر کرامتش شناور هستیم
افزونی نعمتش نمی گردد کم
تا شکر گذار حی داور هستیم

قُلْ الْجَوَادُ لِلَّهِ:

ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ لَمْ يَنْدَمْ:
تَرَكَ الْعَجَلَةَ، وَالْمَشُورَةَ، وَالتَّوَكَّلَ عِنْدَ
الْعَزْمِ عَلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ

سه چیز است که نزد هر کس باشد، پشیمان نگردد: ۱- اجتناب از عجله
۲- مشورت کردن ۳- و توکل بر خدا در هنگام تصمیم گیری.

(بحار الانوار / ۷۵ / ۸۱)

همراه سه اصل شو ز الطاف کریم
یک اصل توکل به خدا در تصمیم
تعجیل مکن، به مشورت روی نما
تا دور شود از تو پریشانی و بیم

قَالَ الْجَوَادُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

الْمُؤْمِنُ يَحْتَاجُ إِلَى ثَلَاثِ خِصَالٍ:
تَوْفِيقٍ مِنَ اللَّهِ وَوَاعِظٍ مِنْ نَفْسِهِ وَ قَبُولٍ
مِمَّنْ يَنْصَحُهُ

مؤمن نیاز دارد به توفیقی از طرف خدا، و پند دهنده‌ای از طرف خودش، و پذیرش از کسی که او را نصیحت می‌کند.

(بحار الانوار / ۷۵ / ۳۵۸)

توفیق اگر دلیل راحت باشد
یا پند دهنده‌ای گواهد باشد
از خاک به افلاک سفر خواهی کرد
گر شوق قبول در نگاهت باشد

قُلْ لِمَوْلَايَ:

الْعُلَمَاءُ غُرَبَاءُ لِكثْرَةِ الْجُهَالِ

عالمان، به سبب زیادی جاهلان، غریب‌اند.

(کشف الغمه / ۲ / ۳۶۳)

در کوی شما، علم غریب افتاده‌ست
در کاسه‌ی جاهلان نصیب افتاده‌ست
تا دست به آسمان رساندم دیدم
از شاخه‌ی آفتاب، سیب افتاده‌ست

قَالَ الْجَوَادُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

عَلَّمَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَلِيًّا أَلْفَ كَلِمَةٍ
كُلُّ كَلِمَةٍ تَفْتَحُ أَلْفَ كَلِمَةٍ

پیامبر اکرم ﷺ هزار کلمه - از علوم را - به علی علیه السلام
آموخت که از هر کلمه‌ای هزار کلمه منشعب می‌شود.

(بحار الانوار / ۴۰ / ۱۳۳)

در گوش علی مرتضی احمد گفت
حرفی که زمین و آسمان را آشفته
آن‌گاه که آفتاب آرام گرفت
در آینه‌اش هزار آینه شکفت

قُلْ لِمَوْلَايَ:

إِنَّ الْقَائِمَ مَنَا هُوَ الْمَهْدِيُّ الَّذِي يَجِبُ
أَنْ يُنْتَظَرَ فِي غَيْبَتِهِ وَيُطَاعَ فِي ظُهُورِهِ،
وَهُوَ الثَّلَاثُ مِنْ وُلْدِي

قائم ما همان مهدی است که در غیبتش باید منتظرش شوند،
در ظهورش اطاعت کنند، و او سومی از پسران من است.

(بحار الانوار / ۵۱ / ۱۵۶)

فرمود که صاحب الزمان می آید
از سمت ظهور، ناگهان می آید
در کوچه به انتظار اگر بنشین
آن غیب نشین آسمان می آید

قَالَ لَجُودًا لِلْبَيْتِ:

مَنْ أَطَاعَ هَوَاهُ أَعْطَى عَدُوَّهُ مَنَاهُ

کسی که فرمان هوای نفس خویش برد، آرزوی دشمنش را بر آورد.

(بحار الانوار / ۷۵ / ۳۶۳)

بنشین و دوباره فتنه آغاز مکن
بال و پر نفس خویش را باز مکن
تا دشمن تو، به آرزویش نرسد
پر باز مکن دوباره پرواز مکن

قُلْ الْجَوْلُ لِلَّهِ:

الْتِّقَاتُ بِاللَّهِ تَمَنُّ لِكُلِّ عَالٍ وَسَلْمٌ اِلَيْهِ
 كُلِّ عَالٍ

اعتماد به خداوند بهای هر چیز گرانبها و نردبان هر امر بلند
 مرتبه‌ای است.

(بحار الانوار / ۷۵ / ۳۶۳)

می‌خواهی اگر به آسمان سر بزنی
 بر پیکر بخت شوم، خنجر بزنی
 پیوسته به اعتماد یزدان باید
 در اوج، کبوتر شوی و پر بزنی

قَالَ لَجَوْلَ الْجَلَّةِ:

كَيْفَ يَضِيعُ مِنَ اللَّهِ كَافِلُهُ وَكَيْفَ يَنْجُو
مِنَ اللَّهِ طَالِبُهُ وَمَنْ انْقَطَعَ إِلَيْهِ غَيْرَ اللَّهِ وَكَأَنَّ
اللَّهَ إِلَيْهِ

چگونه ضایع می‌شود کسی که خدا عهده دار و سرپرست اوست و
چگونه می‌گریزد کسی که خدا جوینده اوست و کسی که توجهش به
غیر خدا باشد، خداوند او را به همان شخص واگذار نماید.

(بحار الانوار / ۷۵ / ۳۶۴)

آنرا که خدای خود خریدارش شد
هم خود سبب رونق بازارش شد
آن کس که در آینه به خود کرد نگاه
خودخواهی او مایه‌ی آزارش شد

قُلْ الْجَوْلُ لِلَّهِ:

نِعْمَةٌ لِتُشْكِرَ كَسِيئَةً لِّتُغْفَرَ

نعمتی که به جهت آن شکرگزاری نشود، مانند گناهی است که
آمرزیده نگردد.

(بحار الانوار / ۷۵ / ۳۶۳)

در باغ اگر تو را گلی می روید
پیوسته به گوشت این چنین می گوید:
هم شکر به هستی تو می افزاید
هم توبه گناه، از تنت می شوید

قَالَ الْجَوَادُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

مَنْ هَجَرَ الْمُدَارَةَ قَارِبَهُ الْمَكْرُوهُ

کسی که سازش و مدارا با مردم را رها کند، ناراحتی به او روی می آورد.

(بحار الانوار / ۷۵ / ۳۶۳)

از دوست اگر دوست تمنا نکنی
این پنجره را به روی خود وا نکنی
غم با دل تنگت آشنا خواهد شد
با اهل جهان اگر مدارا نکنی

قُلْ الْجَوَادُ لِلَّهِ:

مَنْ عَمِلَ عَلَى غَيْرِ عِلْمٍ، مَا يُفْسِدُ
أَكْثَرَ مِمَّا يُصْلِحُ

کسی که بدون علم و دانش کار کند، خراب کاری اش بیش از اصلاحش خواهد بود.

(بحار الانوار / ۷۵ / ۳۶۳)

در اوج اگر جای بگیری چو عقاب
بی دانش و علم، می شوی خانه خراب
غافل شوی از زخوب و بد، خواهد شد
نقش خوش زندگانی ات نقش بر آب

قَالَ الْجَوَادُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

أَرْبَعُ خِصَالٍ تُعِينُ الْمَرْءَ عَلَى الْعَمَلِ:
الصَّحَّةُ وَالْغِنَى وَالْعِلْمُ وَالتَّوْفِيقُ

چهار چیز یاری دهنده‌ی انسان در کار است:
سلامت، بی‌نیازی، دانش و توفیق.

(بحار الانوار / ۶ / ۳۰)

در کار، چهار چیز یارت باشد
اول به سلامتی گذارت باشد
هم در پی بی‌نیازی و دانش باش
تا یکسره توفیق به کارت باشد

قُلْ الْجَوْلُ لِلَّهِ:

مَنْ شَهِدَ أَمْرًا فَكَرِهَهُ كَانَ كَمَنْ غَابَ عَنْهُ
وَمَنْ غَابَ عَنِ أَمْرِ فَرَضِيٍّ كَانَ كَمَنْ

شَهِدَهُ

کسی که در امری حاضر باشد و آن را ناخوش دارد، چون کسی است که غایب بوده، و هر که در امری حاضر نباشد ولی بدان رضایت دهد، مانند کسی است که خود در آن جا بوده است.

(بحار الانوار / ۹۷ / ۸۱)

بر سفره اگر نبوده مهمان باشی
با اینکه ز بودندت گریزان باشی
ایزد به تو می بخشد و می بخشاید
کافیست که از کرده پشیمان باشی

قَالَ الْجَوَادُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

ثَلَاثُ خِصَالٍ تُجْتَلَبُ بِهِنَّ الْمَوَدَّةُ:
الْإِنْصَافُ، وَالْمُعَاشِرَةُ وَالْمُؤَاسَاةُ فِي الشَّدَّةِ،
وَالْإِنْطِوَاءُ عَلَى قَلْبِ سَلِيمٍ

سه خصلت دوستی را جلب می کند: انصاف، همراهی و همدلی در
هنگام سختی و ناملايمات، پاک دلی و خیر خواهی نسبت به دیگران.

(بحار الانوار / ۶ / ۳۰)

پیوسته سه نکته دوستی را شاید
انصاف که از اهلش بر می آید
همراهی دوست در غم و در شادی
سوم دل پاک و خیر خواست باید

قل الجواد لليلة:

إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ جَعَلَ فِي كُلِّ مِنَ الرُّسُلِ
بَقِيًّا مِنْ أَهْلِ الْعِلْمِ يَدْعُونَ مَنْ ضَلَّ إِلَى الْهُدَى
وَيَضُرُّونَ مَعَهُمْ عَلَى الَّذِي

خداوند عزوجل با هر یک از پیامبران، دانشمندانی قرار داد که
گمراهان را هدایت می کردند و همراه پیامبران، شکیبایی می ورزیدند.

(بحار الانوار / ۷۵ / ۳۶۳)

آن یار، تو را به حال خود وا نگذاشت
در محنت و رنج و درد، تنها نگذاشت
خوش تر ز تو هیچ کس از آتش نگذاشت
مثل تو کسی پای به دریا نگذاشت

قَالَ الْجَوَادُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

عِزُّ الْمُؤْمِنِ فِي غِنَاهِ عَنِ النَّاسِ

سرافرازی مؤمن، در بی‌نیازی از مردم است.

(بحار الانوار / ۷۲ / ۱۱۰)

با خلق اگر چه زندگی شیرین است
ای دوست! طریق سربلندی این است
برخیز و دل از عطای مردم بردار
حالا که ترا چشم حقیقت بین است

قُلْ الْجَوَادُ لِلَّهِ:

الْعَفَافُ زِينَةُ الْفَقْرِ وَالشُّكْرُ زِينَةُ الْغِنَى

خویشتننداری و پاکدامنی زیور تهیدستی و شکرگزاری زینت توانگری است.

(بحار الانوار / ۷۸ / ۳۶۴)

هنگامه‌ی فقر، خویشتننداری کن
خود را تو به این گونه بیا، یاری کن
شکرانه‌ی بازوی توانا اشکی
از چشمه‌ی چشم خویشان جاری کن

قَالَ لَجُودًا لِلَّهِ:

وَاعْلَمْ أَنَّكَ لَنْ تَخْلُومِنَ عَيْنِ اللَّهِ فَانظُرْ كَيْفَ تَكُونُ

آگاه باش! همانا تو هیچ گاه از دید خدا بیرون نیستی، پس
بنگر که چگونه ای.

(بحار الانوار / ۶ / ۳۰)

گر داد کنی و گر ستم، می بیند
غافل منشین که دم به دم می بیند
بنگر که چگونه ای، کمی حرف بزن
هم می شنود خدا و هم می بیند

قُلْ الْجَوَادُ لِلَّهِ:

كَفَى بِالْمَرْءِ خِيَانَةً أَنْ يَكُونَ لِمِثْلِهِ لِلْخَوَانَةِ

برای خیانتکار بودن انسان، همین بس که مورد اعتماد
خیانتکاران قرار گیرد.

(بحار الانوار / ۷۵ / ۳۶۳)

لب باز نکرده از زبان می‌افتی
می‌بینم از اوج، ناگهان می‌افتی
گر مورد اعتماد دشمن باشی
از چشم تمام دوستان می‌افتی

قَالَ لَجُودًا لِلَّهِ:

قَدْ عَادَاكَ مَنْ سَتَرَ عَنْكَ الرَّشِدَ اتَّبِعَا لِمَا تَهْوَاهُ

کسی که به پیروی از هوای نفس تو، راه هدایت را بر تو پنهان دارد در حقیقت با تو دشمنی کرده است.

(بحار الانوار / ۷۵ / ۳۶۳)

روزی که قرار بود یارم باشی
بنشین و باز در کنارم باشی
افسوس هوای نفس نگذاشت که تو
دشمن نشوی و دوستدارم باشی

قَالَ الْجَوَادُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

رَاكِبُ الشَّهَوَاتِ لَأَثْقَالُ عَشْرَتُهُ

کسی که بر - مرکب - هوسرانی سوار شود، دچار لغزش‌های نابخشودنی می‌شود.

(بحار الانوار / ۶ / ۳۰)

دنیا- به خدا- جای هوس رانی نیست
پایان هوس، به جز پشیمانی نیست
آنرا که هوس باز و هوس تاز شود
در آتش، بهر او گلستانی نیست

قَالَ لَجُودًا لِلَّهِ:

إِذَا تَزَلَّ الْقَضَاءُ ضَاقَ الْفَضَاءُ

چون قضای الهی فرود آید عرصه بر آدمی تنگ می شود.

(بحار الانوار / ۶ / ۳۰)

مگذار خطا، پای تو را لنگ کند
یک ذره گناه، نام را ننگ کند
روزی که فرود آید از اوج، قضا
بر اهل زمانه عرصه را تنگ کند

قُلْ اَجْوَدَ لِلّٰهِ:

لَا تَكُنْ وِلِيًّا لِلّٰهِ فِي الْعَدَايَةِ عَدُوًّا لَهُ
فِي السِّرِّ

در ظاهر دوست خدا و در باطن دشمن او نباش.

(بحار الانوار / ۶ / ۳۰)

در ظاهر اگر رفیق یزدان باشی
در دل ز چہ رو تو دشمن جان باشی
با اینکه سری بہ سجدہ کردن داری
باور نکنم کہ تو مسلمان باشی

قَالَ الْجَوَادُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

التَّحَفُّظُ عَلَى قَدْرِ الْخَوْفِ

به مقدار ترس، احتیاط کنید.

(بحار الانوار / ۶ / ۳۰)

هم بوده و هم نبوده‌ی ما از اوست
نه دشمن با تو دوست، نه دوست عدوست
با خوب و بد این قدر مشو همبازی
«اندازه نگهدار که اندازه نکوست»

قُلْ الْجَوَادُ لِلَّهِ:

الْيَوْمَ تُهْتِكُ لَكَ الْمَرْعَى الْأَسْرَارِ الْكَامِنَةِ

روزگار، پرده از رازهای نهفته برمی دارد.

(بحار الانوار / ۷۵ / ۳۶۵)

این چرخ که چرخ فلکش می گویند
یا چرخ نه، سنگ محکش می گویند
از راز نهفته، پرده برمی دارد
مردان قدیمی «الکش» می گویند

قَالَ الْجَوَادُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَقْبَلُ بِالتَّقْوَى عَنِ الْعَبْدِ
مَا عَزَبَ عَنْهُ عَقْلُهُ

خداوند متعال با تقوا حفظ می کند بنده اش را از آنچه که
عقلش به آن نرسیده است.

(بحار الانوار / ۷۸ / ۳۵۹)

از بند ظالمت رها خواهد کرد
وانگاه به خویش، مبتلا خواهد کرد
هر چند تو از خوب و بد آگاه نه ای
از ظلمت شب، تو را رها خواهد کرد

قُلْ الْجَوَادُ لِلَّهِ:

اعْلَمَنَّ أَنَّ إِخْوَانَ التَّقَاتِ، ذَخَائِرُ رِغْصَتِهِمْ لِبَعْضِ

بدان! برادران - و دوستان - مورد اعتماد، ذخیره های هم دیگرند.

(بحار الانوار / ۷۵ / ۳۶۱)

یاران موافق، به هم ایمان دارند
در آتش، بهر هم گلستان دارند
چون شمع برای یکدگر می سوزند
بر تاقچه ی زمانه تا جان دارند

قَالَ لَجُودًا لِلَّهِ:

الْحِلْمُ لِبَاسُ الْعَالِمِ فَلَا تَعْرَيْنَنَّ مِنْهُ

حلم و بردباری لباس عالم و دانشمند است بکوش تا عاری از این لباس نباشی.

(بحار الانوار / ۷۵ / ۳۶۱)

از صبر اگر جامه به تن می خواهی
می گویم اگر عاشق این درگاهی
باید سری از سرای دانش بزنی
تا وارهی از قید همه گمراهی

قُلْ الْجَوْلُ لِلَّهِ:

أَفْضَلُ أَعْمَالٍ شِيعَتِنَا أَنْتِظَارُ الْفَرَجِ

برترین اعمال پیروان ما، انتظار فرج است.

(بحار الانوار / ۷۵ / ۳۶۱)

مگذار اسیر اشک و آهت باشیم
دلواپس جادوی نگاهت باشیم
گفتیم که دور از تو چه باید کردن
گفتند فقط چشم به راهت باشیم

قَالَ الْجَوَادُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

لَوْ لَمْ يَبْقَ مِنَ الدُّنْيَا إِلَّا يَوْمٌ وَاحِدٌ لَطَوَّلَ اللَّهُ
ذَلِكَ الْيَوْمَ حَتَّى يَخْرُجَ فَيَمَّا الْأَرْضَ قِسْطًا وَ
عَدْلًا كَمَا مَلَيْتَ جَوْرًا وَظُلْمًا

اگر از دنیا نمانده باشد مگر یک روز، خداوند آن روز را آن قدر طولانی می‌کند تا - قائم ما - قیام نماید و زمین را پر از عدل و داد کند همان‌گونه که پر از ظلم و ستم بود.

(بحار الانوار / ۷۵ / ۳۶۱)

دنیا اگرش بسته به یک روز شود
یا شعله‌ی ظلم، استخوان سوز شود
می‌آید از آن سوی افق، دادگری
این چرخ اگر بسته به یک روز شود

قُلْ الْجَوَادُ لِلَّهِ:

الْعَافِيَةُ أَحْسَنُ عَطَاءٍ

عافیت، بهترین بخشش است.

(بحار الانوار / ۷۵ / ۳۶۱)

فردا که بهار با تو دمساز شود
بال و پر آسمانی ات باز شود
چشمان تو رنگ عافیت می گیرد
لطف و کرم خدا چو آغاز شود

قَالَ الْجَوْلَانِيُّ:

اَتَيْدُ تُصِيبُ أَوْ تَكْذُ

ثابت قدم باش تا به هدف خود برسی یا به آن نزدیک شوی .

(بحار الأنوار / ۶۸ / ۳۴۰)

در عشق روا نیست که کم بگذاری
در گفتن حرف حق، قلم بگذاری
می جویی اگر تو کامکاری، باید
مردانه در این راه قدم بگذاری